ایران

• یکشنبه ۱۱ آذر ۱۴۰۳
• ۲۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۶
• سال سی‌ام
• شماره ۸۶۱۹
• ۱۶ صفحه
• قیمت در سراسر کشور: ۵۰۰۰ تومان

Iran Newspaper
ISSN1027-1449
Keytitle: IRAN (Tehran)
irannewspaper.ir

«نقاش نیستم اما نقاشی می کنم»

«جسدهای جاندار» کیمیایی

نمایشگاه آثار مسعود کیمیایی فیلمساز پیشکسوت سینمای ایران با عنوان «جسدهای جاندار» عصر جمعه ۹ آذر در گالری ثالث افتتاح شد. کیمیایی، درباره نمایشگاهش نوشت: «فیلم ساختن در این سال‌ها به تاریکی رفت، نقاشی از جوانی در من انبار شد، نقاشی کردم. یاری که تحمل نکند یار نباشد (سعدی) در این روزها می‌ترسم حتی دنیا را باور کنم اما می‌دانم که دوست داشتن درمان است. من شاید نقاش نباشم اما نقاشی می کنم.»

۱۵

گزارش تحلیلی «ایران»: هاشمی و پزشکیان میزبان تنها دولت های فراجناحی پس از انقلاب

ظهور «موازنه‌گر» پس از ۳۵ سال

طرح: ایران

۳

تیترهای امروز

با حضور مردم تهران پیکر مستشار ایرانی شهید در سوریه تشییع شد

بدرقه شهید پورهاشمی زیر باران گل

۲

«ایران» نقش همسایه شمالی سوریه در ناامنی های اخیر سوریه را بررسی می کند

ماجراجویی میهمان ناخوانده شام

ذینفعان بحران منطقه‌ای چه کسانی هستند؟

۴ ۵

عادل برای آمدن به تلویزیون شرط گذاشت

رئیس جمهور پیگیر بازگشت فردوسی پور

احمد دنیامالی، وزیر ورزش و جوانان در مراسم اختتامیه جشنواره فیلم‌های ورزشی اعلام کرد: «رئیس جمهور شخصاً پیگیر بازگشت فردوسی‌پور به تلویزیون است»

۱۲

سرمقاله

عوارض فیلترینگ در ایران

علی متقیان
مدیرعامل مؤسسه ایران

پزشکان جراح زمانی تصمیم به جراحی می‌گیرند که از نظر علمی و تخصصی به این نتیجه رسیده باشند بیمار پس از این جراحی، بهبود خواهد یافت و خطر از دست رفتن بیمار نسبت به بهبود آن کمتر باشد. وقتی پزشک جراح به این نتیجه رسید، خطرات احتمالی جراحی و بیهوشی بیمار را به جان خریده، بیمار را روانه اتاق عمل می‌کند. این تجربه، براساس فطرت انسانی است. هر انسان عاقلی منافع و مضار هر اقدام خود را در نظر می‌گیرد و درصورت غلبه منافع بر ضرر، اقدام می‌کند. خداوند خالق رحمان و رحیم نیز که خالق بشر و جهان است و از همه رمز و راز بشر و خلقت خود آگاه است، در بعضی از احکام محرمات در آیات الاحکام، از جمله حرمت شراب و قمار به این نکته توجه دارد که در شراب و قمار منافع اقتصادی هست، «قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ» اما سپس می‌فرماید «وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا»، گناه این کار و عواقب سوء و آثار زیانبار شراب و قمار، از منافع اقتصادی آن بیشتر است. لذا خمر و میسر را پست و در فهرست اعمال شیطان قرار داده و بهره‌مندی از آن را ممنوع و حرام اعلام کرده است. هدف از ذکر این مثال‌های وحیانی، عقلی و فطری این است که انسان در برابر تصمیمات خود مسئولیت دارد و بایستی در دنیا و آخرت، پاسخ دهد که منافع این تصمیم شما بیشتر از ضرر و زیان آن بوده یاخیر؟ حتی در آموزه‌های اسلامی، مشورت با عقلا و باتجربه‌ها توصیه شده و خداوند متعال دستور فرموده است: «وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ.» برای انجام کارها مشورت کنید و از تجربه و عقل دیگران بهره‌مند شوید، اما وقتی تصمیم گرفتید، به خدای یگانه توکل کنید. وقتی خداوند این‌گونه راه را با راهنما برای بشریت ترسیم فرموده، شایسته است هنگام تصمیم‌گیری، در مواردی که زیان و منفعت مردم در آن است، برای سود و زیان فکری جدی شود. به دلیل دسترسی آسان به شبکه‌های اجتماعی و مجازی جامعه ما شاهد تغییر در سبک زندگی و فعالیت‌های اجتماعی خود بود. اکنون اطلاع‌رسانی، تجارت، خرید و فروش از طریق شبکه‌های اجتماعی انجام می‌شود و علاوه بر زندگی عادی مردم، کارهای اداری و نامه‌نگاری‌ها از طریق این شبکه‌ها انجام می‌شود، درست در زمانی که استفاده از این تکنولوژی نورسیده در میان مردم جا افتاد و مردم به استفاده از آن عادت کرده و حتی سبک زندگی و اطلاع‌رسانی در جامعه تغییر کرد، یک باره بنا به دلایلی! (کارشناسی شده یا نشده) استفاده از این شبکه‌ها ممنوع و به جایگزین ایرانی آن احاله شد. هرچند در آن زمان، شبکه‌های جایگزین ایرانی توان تأمین نیازهای مردمی را همچون شبکه‌های خارجی نداشتند.

رونق بازار فیلترشکن‌ها

شوک فیلتر شدن شبکه‌های خارجی با عکس‌العمل کاربران مواجه شد و هریک به دنبال راه‌حلی برآمدند و در همین مسیر استفاده از فیلترشکن در دستور کار قرار گرفت؛ فیلترشکنی که تا دیروز استفاده از آن قباحت شدید داشت و به صورت طبیعی و عمومی و اخلاقی، در جامعه محکوم و ورود آن بین افراد خانواده، از قباحت بیشتری برخوردار بود، به طور رسمی خرید آن در سبد زندگی خانواده قرار گرفت؛ چرا که به دلیل محدودیت ایجاد شده، انواع فیلترشکن در تلفن‌های هوشمند کودک پیش‌دبستانی تا مادربزرگ و پدربزرگ قرار گرفت و به دلیل وجود فیلترشکن، دسترسی به تمامی اطلاعات موجود در اینترنت جهانی آسان شد. بدین ترتیب هر فرد باسلیقه خود به دنیایی از اطلاعات دست پیدا کرد که خواسته یا ناخواسته در تلفن همراه او مشاهده می‌شد. نتیجه این تصمیم این شد کاربرانی که تا دیروز از اینترنت داخلی در فضای مجازی مجاز و طبقه‌بندی شده استفاده می‌کردند، اینک به وسعت جهان به اطلاعات اینترنتی دست پیدا کنند، اطلاعاتی که قبلاً نه به دنبال آن بودند و نه به آن نیاز داشتند.

تأمین نیاز مردم با پلتفرم‌های داخلی

تحمل این وضع برای بخش بزرگی از شهروندان غیرممکن بود، با ایجاد این محدودیت، همه در انتظار راه‌اندازی شبکه‌های ایرانی جایگزین بودند، اما براساس سنت ما ایرانی‌ها وقتی فضایی باز شد، رقابت داخلی شروع می‌شود! به جای سرمایه‌گذاری در یک یا دو پلتفرم کامل، با فکر مشترک و بهره‌برداری آسان، چندین پلتفرم ناقص و ناتوان عرضه شد که در مقایسه با نوع خارجی، ناتوان بود و نمی‌توانست رضایت استفاده کنندگانی را که با مزایای پلتفرم‌های خارجی آشنا بودند، به دست آورد؛ دلیل ضعف هم این بود که هر گروهی برای خود هزینه می‌کرد و بودجه اختصاص یافته و نیروهای متخصص در بین پلتفرم‌های داخلی تقسیم شد.

ممنوعیت رسانه‌های رسمی

در ادامه ایجاد ممنوعیت و محدودیت در زمینه استفاده از شبکه‌های اجتماعی خارجی، نوبت به رسانه‌های رسمی رسید و فعالیت‌های رسانه‌های نامدار و بااعتبار اعم از خبرگزاری‌ها، سایت‌ها و رسانه‌های شناسنامه‌داری که به طور رسمی در نظام جمهوری اسلامی فعالیت داشتند، با محدودیت‌هایی مواجه شدند. با این ممنوعیت به طور رسمی فضای بارگذاری اطلاعات حساب شده در این شبکه‌ها از دست متخصصان و دلسوزان انقلاب گرفته شد و به دست تولیدکنندگانی افتاد که منافع شخصی خود را بر منافع ملی مقدم می‌داشتند و هرچه می‌خواستند، بعضاً بدون تحقیق یا با هدف جوسازی عمدی، در شبکه‌ها بارگذاری می‌کردند و مخاطبان این شبکه‌های فیلتر شده را هدف قرار می‌دادند.

آموزش مجازی در دوران کرونا

در زمان فراگیری کرونا برای جلوگیری از تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها، آموزش مجازی به صورت گسترده رونق گرفت. باز هم طبق معمول، قبل از آن‌که زمینه آماده و مقدمات کار فراهم شود، به هر دانش‌آموزی یک تلفن هوشمند متصل به اینترنت دارای قابلیت اتصال به فیلترشکن تحویل داده شد، علاوه براین، تلفن همراه پدرها و مادرها با داشتن اینترنت دارای فیلترشکن به دست دانش‌آموزان افتاد. در این دوره همه دانش‌آموزان، حتی دبیرستانی‌ها که تا دیروز همراه داشتن تلفن همراه برای آنان خلاف و عیب تلقی می‌شد، یکباره تسهیلاتی فراهم شد که برپایه آن تمام دانش‌آموزان یک تلفن همراه هوشمند متصل به اینترنت به همراه داشته باشند و حتی اگر در نقطه دوردست یا در شهرها دانش‌آموزان توان خرید نداشتند، خیرین به کمک آنها به میدان آمده و برای همه دانش‌آموزان گوشی هوشمند تهیه کردند تا از تحصیل عقب نمانند. آموزش و پرورش هم وقتی همه دانش‌آموزان را مجهز به تلفن همراه دید و آموزش مجازی به ضرورت تبدیل شد، به دلیل حفظ ضرورت آموزشی تصمیم گرفت پلتفرمی ویژه برای تدریس دانش‌آموزان برنامه‌ریزی و ایجاد کند. امروز از آن ماجرا سال‌ها می‌گذرد و دست‌اندرکاران ایجاد محدودیت‌ها، یا هنوز بر پست و مقام‌های خود مستقر هستند، یا دیگر در این مسئولیت فعالیت ندارند، اما باید به یاد داشته باشند براساس نص اعتقادی ما، روزی فرا خواهد رسید که نتیجه تصمیمات و آثار و تبعات آن، در مقابل دیدگان آنها مجسم خواهد شد و آن روز دیر نیست.

چاره کار چیست؟

از روزی که جناب دکتر پزشکیان وارد کارزار انتخابات ریاست جمهوری شد، بارها و بارها از تأثیر فیلترینگ و سوء استفاده کنندگان از فروش فیلترشکن سخن به میان آورده و همچنان بر پیمان و عهد خود وفادار مانده است و بزودی با رفع فیلترینگ به وعده خود عمل خواهد کرد که امید می‌رود در رفع این موانع موفق شود. البته حذف فیلترینگ یا به تعبیری کم کردن محدودیت‌ها، خواسته اکثریت جامعه است. چرا که طبق نظرسنجی‌های معتبر، درصد بالایی از بهره‌برداران اینترنت از این میهمان ناخوانده استفاده کرده و مهم‌تر اینکه در قبال این استفاده ناخواسته، مبالغ زیادی هم به فروشندگان فیلترشکن و اپراتورهای تأمین‌کننده اینترنت پرداخت می‌کنند، چرا که با استفاده از فیلترشکن، مصرف بر پایه خارج از کشور حساب شده و دریافتی آن از مشتری چند برابر مصرف کننده داخلی است. این استفاده کنندگان که درصد بالایی را به‌خود اختصاص داده‌اند، از دولت می‌خواهند کمک کند تا از این پدیده نامحرم نجات یافته، با اینترنتی که جمهوری اسلامی برای آنان در نظر گرفته، به تحقیق و پژوهش و کسب و کار خود بپردازند. یکی از استادان دانشگاه که برای دفاع از پایان‌نامه‌ای در یکی از دانشگاه‌های معتبر جهان دعوت شده بود، نقل می‌کرد برای حضور مجازی در جلسه نیم ساعت تلاش ناموفق داشتم، تا اینکه با استفاده از فیلترشکن و با نام کشوری دیگر با تأخیر، حضور پیدا کردم که این مسأله موجب وهن دانشگاه و ایران اسلامی شد.

اما در مقابل، عده‌ای هم هستند که به وسیله همین شبکه‌های اجتماعی اطلاع‌رسانی کرده و با دعوت به اجتماع اعتراضی، حمایت خود را از فیلتر کردن شبکه‌های اجتماعی اعلام کرده، با فریاد مرگ بر فلان شبکه اجتماعی خارجی، خواسته خود را اعلام می‌کنند و از طریق همین شبکه‌های اجتماعی، صدای خود را به گوش مردم و مسئولین می‌رسانند؛ حتی چهره‌های روحانی هم در نمازهای جمعه از این پدیده نگذشته و در موافقت با محدودسازی دولت برای شبکه‌های اجتماعی سخن گفته و کار کردن و آزادسازی این شبکه‌ها را دامن زدن به فساد می‌دانند. سؤالی که از بزرگان دین و ائمه محترم جمعه مطرح است، این است که آیا بزرگان دینی که اهل پژوهش و تحقیق هستند، پژوهشی پیرامون سود و زیان این تصمیم داشته‌اند یا خیر؟ یا از متخصصان امر خواسته‌اند که براساس تخصص و تعهدی که دارند، منافع و مضار فیلترینگ و استفاده از فیلترشکن را بازگو کرده و براساس نظر کارشناسی تصمیمی اتخاذ کنند که هم جامعه روی آرامش ببیند و هم خانواده‌ها با اطمینان بیشتری از این وسیله ارتباط جمعی استفاده کنند تا در مقابل دولت موظف باشد از طریق مراکز آموزشی و رسانه‌ها و حتی صدا و سیما به طریق درست و تخصصی، (نه احساسی!) با افزایش سواد رسانه‌ای در جامعه، به متخصصان سواد رسانه‌ای مأموریت دهد تا با بازگویی فواید و مضرات و نحوه استفاده صحیح از اینترنت به اقشار مختلف جامعه بویژه دانش‌آموزان و دانشجویان آموزش دهد. در این شرایط دیگر دسترسی‌ها آسان‌تر و فیلترشکن‌ها از تلفن‌ها حذف می‌شود و بار دیگر به فرهنگ ممنوعیت استفاده از فیلترشکن دامن زده خواهد شد. در این صورت هر کاربری می‌تواند با اطمینان و با نام واقعی خودش در فضای مجازی فعالیت داشته باشد و استفاده صحیح از شبکه‌ها در کشور ترویج خواهد شد. درصورت تحقق این مهم، اقشار مختلف جامعه از جمله اندیشمندان و اساتید دانشگاه و محققان و حتی کسبه، می‌توانند از این نعمت توانمند و کارآمد برای انجام وظایف و اطلاع‌رسانی سریع به نحو احسن استفاده کنند.

دولت اجتماعی؛ گسترش و ارتقای نهادهای مدنی

یادداشت

علی ربیعی
دستیار اجتماعی رئیس جمهور

چهارشنبه صبح به عنوان دستیار اجتماعی رئیس جمهور برای شرکت در «نشست خیرین بیمارستان‌ساز سراسر کشور» با حضور خیرین ۳۰ بیمارستان به شیراز رفتم. روز اول در چند کارگروه مختلف، مشکلات فعالیت‌های خیریه‌ای بیمارستانی به بحث گذاشته شد. در روز دوم نیز در نشستی با برخی از مسئولان دولتی و نمایندگان مشکلات و راهکارها در این حوزه بررسی شد.

در پایان این نشست، گزارش مبسوطی از مشکلات و هماهنگی‌های مورد نیاز را تهیه کردم که پیگیری خواهم کرد. حضور در جمعی که در آن خیر جمعی متبلور است و آدم‌ها از توان مالی، معنوی و داشته‌های خود برای بخشش به دیگران استفاده می‌کنند، بر روح انسان اثر وضعی دارد و حال آدم را هم خوب می‌کند. وقتی می‌خواهید انسانی بودن یک جامعه را بسنجید، رفتار آن جامعه با بی‌پناهان، کودکان و سالمندان را مورد مطالعه قرار دهید. به عبارت دیگر شاخص انسانی بودن یک جامعه به میزان توجه آن به فرودستان بستگی دارد. سه حوزه امنیت، آموزش و سلامت؛ نابرابری و ناعدالتی بردار نیست. اگر کسی از امنیت کمتری نسبت به دیگران برخوردار شود بر امنیت دیگران هم اثر منفی گذاشته و با ناامن کردن جامعه، سبب رو به زوال رفتن آن می‌شود. لذا اصلاً امکان‌پذیر نیست که امنیت به شکل ناعادلانه در جامعه توزیع شود. از سوی دیگر، متأسفانه آثار نابرابری بر سلامت و آموزش فقط در کوتاه مدت نیست و چون بین نسلی است، تنها با مطالعات ژرفی‌نگر و طولی قابل بررسی است. به عنوان مثال کودک متولد شده از مادری که در طول بارداری از تغذیه درست برخوردار نبوده، در سنین پنجاه سال به بالا، بیشترین درگیری را با بیماری‌های زمینه‌ای خواهد داشت. یا کسی که از تحصیل بازمانده است، آثار عمیقی را بر جامعه تحمیل می‌کند. از سوی دیگر، نابرابری در سلامت، رنج‌آورترین نوع نابرابری در هر جامعه‌ای است. یکی از بزرگ‌ترین نارضایتی‌ها از دولت‌ها، مربوط به حوزه سلامت است. جایی که لبه ارتباط دولت‌ها با مردم را شکل می‌دهد. به نظر من، این امر حتی از معیشت هم مهم‌تر است، هرچند آموزش، سلامت و معیشت باید در کنار هم دیده شوند، اما ریشه‌های عقب‌ماندگی و ناتوانی دستیابی به معیشت در نابرابری سلامت و آموزش نهفته است. یکی از علل مهم مسائل اجتماعی ما ناشی از ضعف نظام سلامت است. مطالعات سازمان بهداشت جهانی که در سال ۲۰۰۵ درباره تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت انجام و به تازگی به روز شده است، حاکی از آن است که مهم‌ترین متغیر تعیین کننده سلامت، فقر و نابرابری است و خود نابرابری در دریافت سلامت را از جمله عوامل مهم برشمرده است.

دولت‌ها معمولاً در حوزه سلامت هم بر اثر سیاست‌گذاری‌های غلط و هم فقدان تأمین مالی دچار عقب‌ماندگی هستند. حتی در کشورهای توسعه یافته نیز این مسأله وجود دارد. به‌عنوان مثال در امریکا هم نابرابری در حوزه سلامت وجود دارد تا آنجا که «Obama Care» یک موضوع مورد مناقشه در انتخابات امریکا بود. در آنجا هم از امر خیر جمعی برای ساماندهی آن استفاده می‌شود. خیر جمعی دارای اثرات چندگانه است. اولین اثر روی خود فرد نیکوکار است که باعث آرامش و حال خوب وی می‌شود. اثر مثبت دیگر آن روی افراد، گروه‌ها و جامعه هدف است. مثلاً در حوزه سلامت اثر مستقیم آن روی بیماران است. آثار اجتماعی خیر جمعی قابل اندازه‌گیری نیست. تابلوی بیمارستانی که به اسم یک خیر نامگذاری می‌شود، تبدیل به یک نماد می‌شود. نمادی که هرکس آن را می‌بیند داستانی از نیکوکاری و خیر در ذهنش تجسم می‌یابد. جوامع با داستان‌ها و قهرمانان ذهنی زنده هستند. باید داستان‌های نیکوکاری هم به خوبی روایت شوند. وقتی دولت‌ها دچار مشکلات و ضعف مالی می‌شوند، وظیفه نهادهای مدنی و خیرین، شاخص‌تر می‌شود. به باور من در شرایط ایران امروز با ناترازی‌ها و کسری‌های به جامانده زیاد، یک مسیر می‌تواند کاهش هزینه‌ها در کنار آموزش به مردم درباره اصلاح مصرف باشد. راه دیگر افزایش بهره‌وری است. اما مسیر بعدی به ظرفیت‌های اجتماعی بازمی‌گردد. در زمان کاهش ظرفیت دولت، استفاده از ظرفیت جامعه بیشتر ضرورت می‌یابد. بنابراین ضروری است نهادهای مدنی در هر حوزه‌ای تقویت شده و ارتقا یابند. بدون بهره بردن از ظرفیت جامعه، حل مشکلات بسیار دشوار خواهد بود. یکی از برنامه‌های دولت چهاردهم، افزایش عمق اجتماعی دولت و ارتقای نهادهای مدنی و خیرجمعی است.

جناب آقای دکتر محمد شریعتمداری
انتصاب شایسته جنابعالی را به عنوان مدیرعامل هلدینگ خلیج فارس تبریک عرض نموده، از خداوند منان برای حضرتعالی توفیق روزافزون و سربلندی خواستاریم.
مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران